

Carl De KEYZER

Zóna znamená v sibírskom slengu väzenie. Počas dvoch rokov, 2000 – 2002, zdokumentoval Carl de Keyzer každodenný život v 35 trestaneckých táboroch zo 135 v oblasti Krasnojarsk. Na území asi takom ako Európa žijú „v krajine samej pre seba“ väzni podľa vlastných pravidiel a estetiky. Pod velením jedného výkonného generála predstavujú pracovnú silu zadarmo. Je to asi 1.000.000 mužov a žien v táboroch prevažne z 30tych rokov, tak ako to opísal Solženicin vo svojom románe Súostrovie Gulag.

Ale veľa sa zmenilo od čias, kedy Nikita Chruščov odsúdil Zločiny stalin-skej minulosti na 20tom zjazde komunistickej strany v roku 1956. A tiež odvtedy, čo Boris Jelcin rozhýbal dis-utópiu. Snáď môžeme teraz veriť, že počet väzňov v roku 2002 sa skutočne znížil z 1.5 milióna na 970,000 po Putinovej miléniovej amnestii v máji. Možno teraz môžeme veriť, že ruskí väzni sú skutočne zločincami, že boli spravodlivo odsúdení, že práca za trest nie je len spôsobom, ako znížiť výdavky na človeka. Ale že je to stratégia ako sa kajáním vykúpiť. Oficiálne údaje ukazujú, že 65 percent dnešných trestancov bolo odsúdených za krádež, 11.5 percent za drogy a ďalších 10 percent za ozbrojený útok alebo krádež.

Tiež sa zdá, že nápravny režim je menej krutý a stále sa zmiernuje ako sa liberalizuje postkomunistický systém. S. A. Pašin, právnik, penzionovaný federálny sudca, a člen Moskovskej humanitárno-socialnej akadémie varuje, aby sme však nenechali nádej triumfovať nad skúsenosťou. Hoci netvrdí, že súčasné podmienky sú také strážne ako za Gulagu, trvá na tom, že ruský právny systém je nespravodlivý, príliš tvrdý a úplne skorumpovaný. Skúsení právnici vedia, že musia byť bezočiví v záujme procesu. Pašin vtipkuje, že len tí, ktorí nevedia, čo treba robiť, konajú podľa práva. Rozmer nespravodlivosti závisí od postavenia. Na vyšších úrovniach, kde sú všetci členovia elity donútení postkomunistickými pomermi obchádzať právo, sú rozhodnutia, kto sa prešmikne a kto bude odsúdený, výlučne politické. Nespravodlivosť je hanebná, ale jej rozsah a výška je relatívne mierna oproti tej uplatnenej na obyčajných ľuďoch. Tvrdé tresty sú bežne udeľované za drobné priestupky a mučenie je všeobecne zaužívané. Pašin spomína, že matka štyroch detí bola odsúdená na štyri roky väzby za krádež dvanástich hlávok kapusty, staršia žena dostala osem rokov väzenia za to, že vytrhla časť susedovho plotu a 15-ročný chlapec dostal tri a pol roka za krádež dvoch škrečkov z obchodu so zvieratami. Všetko sú to príbehy pripomínajúce Solženicinove Súostrovie Gulag. Ako tvrdí Pašin, väčšina ruských väzňov buď vôbec neboli uznaní za vinných zo žiadneho zločinu alebo sú to drobní previnilci, ktorí nepredstavujú žiadne nebezpečenstvo pre spoločnosť. Toto robí zo súčasného ruského trestaneckého života metaforu k postkomunistickému liberálnemu autoritárstvu. Ľudia majú viac osobnej slobody a vodcovia zastávajú západné myšlienky, ale existencia zostáva stále abnormálna. Existuje tu rozmanitosť práv, ale žiadne právne pravidlo. Iba pravidlo samozvaného muža. Rusi trpeli takýmito podmienkami už aspoň 800 rokov, v obdobiach mierneho a tvrdého autoritárstva, čo viedlo k vzniku charakteristickej psychokultúry, len ťažko pochopiteľnej potomkom osvietenstva. Pašinov názor, že každý je z niečoho vinný v spoločnosti riadenej ľuďmi a zároveň obeťou politických vrtochov, v sebe zahŕňa iróniu a podstatu tvrdenia. Z idealistickej perspektívy, je v záujme temer všetkých, aby Rusko prijalo demokraciu, ekonomickú slobodu a sociálnu spravodlivosť. Ale všetci chápu, že oportunizmus, lož a sebaklam sú praktickejšie. Fotografický žurnál ruských

Zona is Siberian slang for prison. During two years, 2000 – 2002, Carl de Keyzer has documented daily life in 35 of the 135 prison camps in the region of Krasnojarsk. In a territory as big as Europe, prisoners live in a „country“ of its own, with specific rules and aesthetics. Headed by one General in charge, they constitute a free labour force of some 1.000.000 men and women gathered in camps, mostly built in the 1930ies, as described by Soljenytsin in his novel „The Gulag Archipelago“.

But much has changed since Nikita Khrushchev denounced the „Crimes of Stalin's Past“ at the 20th Communist Party Congress in 1956, and Boris Yeltsin toppled dis-utopia. Perhaps this time we can believe that the 2002 prison population is really 970,000, down from 1.5 million after Putin's millennium May amnesty. Perhaps now we can have confidence that Russian prisoners really are criminals; that they have been justly convicted, that penal labour isn't merely a device for defraying prison costs, but is strategy for penitent redemption. The official data show that 65 percent of today's inmates were convicted of theft, 11.5 percent for drug offences and other 10 percent for armed attacks or robbery. Few are victims of political persecution.

Also, it seems that the correctional regime is less severe, and growing milder as the post-communist system liberalizes. S. A. Pashin, a jurist, retired federal judge, and now scholar at the Moscow Humanitarian-Social Academy cautions against letting hope triumph over experience. While he doesn't claim that current conditions are as horrendous as they were in Gulag, he asserts that Russia's judicial system is unjust, inordinately harsh and thoroughly corrupt. Savvy jurists know that they are expected to disregard due process. Pashin quips that only those who don't know what to do, act in accordance with the law. The injustice dispensed depends on rank. At the higher levels, where all members of the elite are compelled by post-communist circumstances to criminally evade the law, decisions on who slips by unscathed, and who is prosecuted are inherently political. This inequity is reprehensible, but the extent and degree of victimization is relatively mild compared with the plight of ordinary people. Harsh sentences are routinely handed down for minor infractions, and torture is pandemic. Pashin reveals that a mother of four was sentenced to four years imprisonment for stealing twelve heads of cabbage; an old woman got eight years for pulling up part of her neighbour's fence, and a 15 year old boy received three and a half years for stealing two hamsters from a pet store, stories all reminiscent of Solzhenitsyn's Gulag Archipelago. The majority of Russia's prisoners Pashin claims either have not been found guilty of any crime or are petty offenders who clearly present no danger to society. This makes contemporary Russian penal life a metaphor for post – communist liberal authoritarianism. People have more personal liberty and leaders espouse western ideals, yet existence remains abnormal. There is a profusion of laws, but no rule of law, only the rule of self appointed men. Russians have suffered under these conditions for at least 800 years, through times of mild and harsh authoritarianism, developing a highly contexted psycho-culture that is difficult for children of the enlightenment to comprehend. Pashin's contention that everyone is guilty of something in a society based on the rule of men, and at the same time victims of political caprice captures the irony and essence of the predicament. From an idealist perspective, it is in nearly everyone's interest for Russia to embrace democracy, economic liberty, and social justice, but everyone understands that opportunism, panache, deceit, and

trestaneckých táborov súčasnosti brilantne zachytáva tento nesúlad. Nesúlad medzi predstieraním nasledovania západných liberálnych praktík udeľovania trestu a hlbším záväzkom voči liberálnemu autoritárskemu bezpráviu, ako to prezentuje Kremel.

STEVEN ROSEFIELD

Z úvodu Carl De Keyzer
Gulag v súčasnosti, fotožurnál

Krasnojarsk
Tennis bez loptičky
© Carl De Keyzer / Magnum photos

self-delusion are more practical. Carl De Keyzer photographic journal of Russia's contemporary prison camps brilliantly captures this dissonance; the disjuncture between the pretence of cloning western liberal penal practices, and the deeper commitment to the Kremlin's version of liberal authoritarian lawlessness.

STEVEN ROSEFIELD

From the foreword to Carl De Keyzer's Contemporary
Gulag Photo-Journal

Krasnojarsk
No-ball tennis
© Carl De Keyzer / Magnum photos